

**Flora- en faunaquickscan op een planlocatie aan de Staphorster
Kerkweg te Staphorst**

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Flora- en faunaquickscan op een planlocatie aan de Staphorster Kerkweg te Staphorst

Colofon:

Oprichtgever: Buro Ontwerp & Omgeving

Tekst en foto's: J.H.S. Rijsdijk MSc.

Rapportkenmerk: R19035-01

Status rapport: Definitief

Datum: 28-11-2019

Contact: Natuurkompas Ecologisch onderzoek & advies
Ugchelseweg 86
7339 CL Ugchelen
06-15383223
info@natuurkompas.nl
www.natuurkompas.nl

© Natuurkompas. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins noch mag het zonder toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd

Natuurkompas is niet verantwoordelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurkompas. De opdrachtgever vrijwaart Natuurkompas voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel.....	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Beleidskader.....	4
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming.....	4
2.2	Soortbescherming.....	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
3	Plangebied en werkzaamheden.....	7
3.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	7
3.2	Geplande werkzaamheden	9
4	Werkwijze.....	10
4.1	Soortbescherming.....	10
4.2	Gebiedsbescherming	10
5	Resultaten en effectbeoordeling.....	11
5.1	Vaatplanten.....	11
5.2	Grondgebonden zoogdieren	11
5.3	Vleermuizen.....	14
5.4	Vogels.....	15
5.5	Reptielen en amfibieën	16
5.6	Overige beschermde soorten.....	17
5.7	Samenvatting.....	17
6	Mitigatie	19
7	Gebiedsbescherming	20
7.1	Natura 2000-gebieden	20
7.2	Storingsfactoren.....	21
7.3	Effectbeoordeling.....	22
7.4	Natuurnetwerk Nederland	22
8	Conclusies en aanbevelingen.....	23
8.1	Conclusies	23

8.2 Aanbevelingen.....	24
Literatuurlijst	2

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Staphorst Ontwikkeling BV is voornemens om de bestaande nieuwbouwwijk De Slagen in Staphorst verder uit te breiden. Voor deze uitbreiding is het noodzakelijk om een bestemmingsplan op te stellen. Onderdeel daarvan is een flora- en faunaquickscan.

In een flora- en faunaquickscan worden de (mogelijke) effecten op beschermde dier- en plantensoorten in kaart gebracht. In deze quickscan moet worden aangetoond dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot negatieve effecten op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Indien dit niet uit te sluiten is, moet mogelijk nader onderzoek plaatsvinden, mitigerende (verzachtende) maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden.

Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Natuurkompas is door Buro Ontwerp & Omgeving gevraagd een flora- en faunaquickscan uit te voeren om de effecten van de herinrichting van het gebied op eventueel aanwezige beschermde dier- en plantensoorten in kaart te brengen. Er wordt hierbij ingegaan op het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. Tevens wordt kort ingegaan op het aspect gebiedsbescherming. Voorliggende flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een gebiedsanalyse, beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde plant- en diersoorten en een biotoopinschatting die is gemaakt tijdens een verkennend veldonderzoek.

1.2 Doel

Deze flora- en faunaquickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten komen (mogelijk) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen deze soorten ondervinden door de ingreep?
- Welke negatieve effecten kunnen nabijgelegen Natura 2000-gebieden ondervinden door de ingreep?
- Leidt de ingreep tot negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk
- Is er als gevolg van de voorgenomen plannen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Is nader onderzoek noodzakelijk?
- Is het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is ingedeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader, de Wet natuurbescherming, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden doorgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de werkwijze wordt toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunaquickscan beschreven en worden de effecten van de voorgenomen ingreep bepaald. In hoofdstuk 6 worden mitigerende maatregelen beschreven waarmee negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden voorkomen. De toetsing aan gebiedsbescherming is beschreven in hoofdstuk 7. De toetsing wordt afgesloten met een conclusie in hoofdstuk 8. Eventuele relevante (verspreidings)literatuur is opgenomen in een literatuurlijst.

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op voor de voorgenomen ingreep relevante natuurwetgeving en het natuur- en soortenbeleid van de diverse overheden. In deze rapportage wordt ingegaan op hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk is de soortbescherming vastgelegd. Daarnaast wordt kort het beleidskader voor gebiedsbescherming geschetst.

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt drie 'oude' natuurwetten samen: de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is de bescherming en ontwikkeling van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Op termijn gaat de Wet natuurbescherming op in de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. De uitwerking van de Wet natuurbescherming is vastgelegd in de Regeling Natuurbescherming en het Besluit Natuurbescherming. De Provincie Overijssel, waar dit project plaatsvindt, heeft de volgende relevante verordeningen en regelingen voor natuurbescherming vastgesteld:

- Omgevingsverordening Overijssel
- Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden).

2.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) kent een apart hoofdstuk waarin de soortbescherming is vastgelegd. De Wnb kent 4 beschermingsregimes voor soorten:

- art 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- art 3.5: bescherming van dieren en planten die in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel 'strikt beschermde soorten genoemd';
- art 3.10: bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming - dit zijn deels meer algemene soorten die enkel nationaal beschermd worden en geen bescherming genieten onder Europese regelgeving.
- Algemene zorgplicht zoals verwoord in artikel 1.11.

In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen uit de Wnb zijn (iets) anders geformuleerd dan de verbodsbepalingen uit de Ffwet. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten/voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden. Planten mogen niet worden geplukt of vernield. Voor vogels geldt daarbij dat nesten niet weggenomen mogen worden¹.

Daarnaast is de lijst met beschermde soorten gewijzigd: naast de overgehevelde en toegevoegde soorten (vaatplanten, vlinders) is er een groot aantal soorten dat geen beschermde status meer heeft in de Wnb. Dit betreffen voornamelijk vaatplanten en vissen.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

---

¹ De term jaarrond beschermde nesten (met een verdeling in 5 categorieën) is niet in de wet genoemd. De verwachting is wel dat uitwerking van dit onderwerp door provincies gevolgd gaat worden.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wnb zal voor deze soorten een ontheffingsplicht gaan gelden, behalve als het bevoegd gezag, de Provincie of ministerie van LNV, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling wordt overgeheveld naar de provincie².

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. Provincie Overijssel heeft in januari 2017 de provinciale verordening en vrijstelling gepubliceerd. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën in geval van ruimtelijke ontwikkeling. Deze soorten stonden voorheen op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

2.3 Gebiedsbescherming

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk via de Wnb voor Natura 2000-gebieden en via een planologisch beschermingsregime voor het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS (hierna: NNN). Hieronder worden beide beknopt toegelicht.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd. Deze gebieden staan bekend als Natura 2000-gebieden. Naast beschermde Natura 2000-gebieden was er vroeger ook sprake van Beschermde Natuurmonumenten. Deze zijn niet meer als zodanig beschermd en zijn, indien zij niet zijn opgenomen in een Natura 2000-gebied, al dan niet onder het NNN geschaard en als zodanig planologisch beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld), te voorkomen, bepaalt de Wnb dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op opstandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In Aanwijzingsbesluiten wordt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn

---

² Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang).

gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Niet enkel activiteiten binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook voor activiteiten buiten het gebied getoetst moeten worden in het kader van de Wnb.

Natuurnetwerk Nederland

Met het oog op artikel 1.12, lid 1 van de Wnb draagt de provincie Overijssel zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het NNN. De provincie wijst daartoe gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Deze gebieden zijn begrensd met een zogenoemde groene contour. Ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze groene contour zijn in principe niet toegestaan zodra deze een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben. Dit wordt geborgd door het planologische beschermingsregime 'nee, tenzij'. Indien er sprake is van significant negatieve effecten, kan de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang vinden, tenzij deze voldoet aan enkele randvoorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven aanwezig;
- Negatieve effecten worden zoveel mogelijk beperkt.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling onder bovengenoemde voorwaarden wordt toegestaan, moeten de verloren gegane natuurwaarden worden gecompenseerd. Dit principe staat bekend als natuurcompensatie. De provincie verleent pas medewerking aan een ontwikkeling wanneer ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan.

3 Plangebied en werkzaamheden

3.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het plangebied is gelegen aan de Staphorster Kerkweg te Staphorst, in de provincie Overijssel. Staphorst ligt ten noorden van Zwolle, ten oosten van Genemuiden, ten zuiden van Meppel en ten westen van Nieuwleusen. De directe omgeving van Staphorst wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied, in het oosten afgewisseld met een bos- en heidegebied, de Zwarte Dennen.

Het plangebied zelf is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Staphorst. Het plangebied grenst in het noorden aan het Haverveld, in het oosten aan een groenstrook, in het zuiden aan agrarisch akkerland en in het westen aan de Staphorster Kerkweg. (zie ook afbeelding 3.1).

Afbeelding 3.1: Boven: globale ligging van het plangebied met in rood de plangebiedsgrenzen. Onder: topografische kaart met ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: QGIS Geographic Information System, 2019. Bewerking Natuurkompas, 2019.

In de huidige situatie bestaat het plangebied grotendeels uit akkerland. Er is recentelijk mais op verbouwd. Het noordelijk deel van het plangebied bestaat deels uit grasland. Hierop zijn enkele speeltoestellen voor kinderen geplaatst. Langs de westelijke grens van het plangebied is een aantal bomen en struweel aanwezig. In onderstaande afbeeldingen (afbeelding 3.2) wordt een korte impressie van het plangebied gegeven ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 3.2: Impressie van het plangebied: Verschillende delen van de akker en de groenstrook langs de Staphorster Kerkweg. Foto's Natuurkompas, 2019.

3.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het bouwrijp maken van de huidige akkers, het aanleggen van infrastructuur en de realisatie van meerdere woningen. De werkzaamheden zijn beoogd voor de periode 2021-2022 en kennen een doorlooptijd van anderhalf tot twee jaar.

4 Werkwijze

4.1 Soortbescherming

De flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een habitatin-schatting. Met behulp van atlasgegevens van onder andere de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), De Amfibieën en Reptielen van Nederland (Creemers *et al.*, 2009), Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en verschillende websites met verspreidingsgegevens en overige informatie (www.ravon.nl, www.zoogdierverseniging.nl en www.verspreidingsatlas.nl) is op voorhand ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Op 13 november 2019 heeft Natuurkompas het plangebied en de directe omgeving bezocht voor een flora- en faunaquickscan. Ten tijde van het veldbezoek was het halfbewolkt, droog, lag de temperatuur rond de 8°C. met een windkracht van 3 Bft. Doel van de quickscan is om een indruk te krijgen van de aanwezige habitats en deze te beoordelen op hun geschiktheid voor beschermde dier- en plantensoorten. Ook is er gekeken naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten en dieren. Met betrekking tot zoogdieren is speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, prooiresten en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Vanwege het eenmalige karakter geeft het veldbezoek slechts een globaal beeld van de aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Het veldbezoek heeft daarmee nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Zowel het tijdstip (buiten het actieve dagdeel van diverse diergroepen als vleermuizen en uilen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

4.2 Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming biedt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken respectievelijk instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden. Het kunnen zowel activiteiten binnen als buiten het betreffende Natura 2000-gebied betreffen. De Wet natuurbescherming kent een zogenaamde externe werking, waardoor ook moet worden bezien of activiteiten buiten het Natura 2000-gebied negatieve effecten kunnen hebben op de daarvoor vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

Wanneer er geïntensiveerd gebruik of andere relevante wijzigingen plaatsvinden, is het nodig om te toetsen of de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot aantasting van de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. In dit kader wordt onderzocht of de ontwikkeling een schadelijke handeling betreft en of (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Dit wordt een voortoets genoemd.

Een voortoets kan verschillende uitkomsten geven:

- Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Verdere toetsing is niet nodig.
- Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten, maar leiden niet tot een significante aantasting van de natuurlijke waarden van het Natura 2000-gebied. In dit geval kan in overleg met het bevoegde gezag (de provincie) worden besloten om een “verslechteringstoets” uit te voeren.
- De ontwikkeling leidt tot negatieve effecten, die kunnen leiden tot significante aantasting van de natuurlijke waarden van het Natura 2000-gebied. In dit geval is het noodzakelijk om een “passende beoordeling” uit te voeren. In een passende beoordeling wordt meer in detail de kans op een significant effect beoordeeld.

5 Resultaten en effectbeoordeling

In het kader van de Wet natuurbescherming moet er getoetst worden of er bij een ruimtelijke ingreep mogelijk negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten plaatsvinden. De voorgenomen plannen zouden kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. In dit hoofdstuk wordt besproken welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen in het plangebied en welke effecten zij ondervinden van de voorgenomen ingreep.

5.1 Vaatplanten

Uit de verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten zoals braam (*Rubus spec.*), fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), straatgras (*Poa annua*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*), paardenbloem (*Taraxacum officinalis*), vogelmuur (*Stellaria media*), schapenzuring (*Rumex acetosella*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), witte dovenetel (*Lamium album*) en duizendblad (*Achillea millefolium*), waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Beschermde plantensoorten zijn over het algemeen kritisch qua biotoop en komen overwegend voor in arme tot matig voedselrijke milieus. Het plangebied bestaat vrijwel volledig uit voedselrijk agrarisch akkerland waarop mais wordt verbouwd. De kruidige vegetatie is kenmerkend voor een verstoord en voedselrijk milieu. Geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten ontbreekt.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied zijn negatieve effecten op beschermde plantensoorten op voorhand uit te sluiten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens de verspreidingsgegevens van ondermeer de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) en www.verspreidingsatlas.nl komen er in de omgeving van het plangebied algemeen voorkomende soorten voor als de mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*) (algemeen beschermde soorten). Daarnaast zijn er ook waarnemingen bekend van de strikt beschermde boommarter (*Martes martes*), bunzing (*Mustela putorius*), das (*Meles meles*), egel (*Erinaceus europaeus*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), eikelmuis (*Eliomys quercinus*), hermelijn (*Mustela erminea*), steenmarter (*Martes foina*), wezel (*Mustela nivalis*) en wolf (*Canis lupus*) voor in de omgeving van het plangebied.

Alle hierboven genoemde soorten vallen onder art. 3.10 van de Wet natuurbescherming, uitgezonderd de wolf. Deze soort valt onder art. 3.5 van de Wnb. Voor algemeen voorkomende soorten als de mol, ree en konijn geldt binnen de provincie Overijssel een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de overige genoemde soorten is geen vrijstelling afgegeven. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) strikt beschermde zoogdieren aangetroffen.

Verspreiding

Het plangebied is volledig verhard of bebouwd. Daardoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten zoals de egel en mol uitgesloten. Wel komen mogelijk diverse muizensoorten en de bruine rat voor in het plangebied.

Boommarter

De boommarter leeft in bossen van allerlei typen en leeftijden. Als rustplaats gebruiken ze vaak boomholten en konijnen-, vossen- en dassenhollen. Ook holtes tussen boomwortels of onder takkenbossen kunnen voldoen als rustplaats. Nesten worden vaak gevonden in oude spechten- en eekhoornhollen (www.zoogdiervereniging.nl).

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig van een zodanige omvang dat deze kunnen fungeren als vaste rust- en verblijfplaats voor de boommarter. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter in het plangebied is dan ook uit te sluiten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen. De soort heeft echter een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt de bunzing ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen stobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen.

Als verblijfplaats kan een bunzing gebruik maken van oude hopen van konijn, mol, vos en das. Verblijfplaatsen worden echter ook aangetroffen onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. In de winter worden schuilplaatsen gemaakt op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. Soms graaft de bunzing ook zelf een hol (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de bunzing aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de bunzing kan wegens het ontbreken van voldoende dekking in het plangebied worden uitgesloten. Het is echter niet uitgesloten dat de bunzing voorkomt in het plangebied. Langs de oost- en westgrens van het plangebied zijn houtwallen aanwezig die voldoende dekking kunnen bieden. Hierdoor is het mogelijk dat het plangebied fungeert als foerageergebied voor de bunzing.

Das

Dassen maken hun grote en opvallende hopen vaak op droge en zandige plaatsen. Ze maken daarnaast gebruik van vaste looproutes die worden gemarkeerd met uitwerpselen (www.zoogdiervereniging.nl). Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (wissels, burchten, snuitputjes, mestputjes) aangetroffen van dassen. Het is echter niet uitgesloten dat de akkers deel uitmaken van het foerageergebied van de das. De aanwezigheid van de das in het plangebied is niet uit te sluiten.

Egel

De egel komt in vrijwel alle biotopen voor, zolang er maar voldoende voedsel en schuilgelegenheid is. Overdag houdt de soort zich meestal schuil onder struiken en bosschages, in composthopen of houtwallen. De soort heeft zich daarnaast weten aan te passen aan een stedelijke omgeving (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de egel aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de egel kan wegens het ontbreken van voldoende dekking in het plangebied worden uitgesloten. Het is echter niet uitgesloten dat de egel voorkomt in het plangebied. Langs de oost- en westgrens van het plangebied zijn houtwallen aanwezig die voldoende dekking kunnen bieden. Hierdoor is het mogelijk dat het plangebied fungeert als foerageergebied voor de egel.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voornamelijk voor in opgaand naaldbos en oud en gemengd bos met veel naaldhout. Hier foerageert de soort op eikels en dennenkegels. In het plangebied zijn naaldbomen of eiken afwezig. Net buiten de plangebiedsgrenzen, langs de Staphorster Kerkweg zijn wel enkele eiken aanwezig. Deze eiken maken echter geen deel uit van het plangebied en zijn dan ook niet nauwkeurig geïnspecteerd. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn in het plangebied is uit te sluiten.

Eikelmuis

De eikelmuis leeft zowel in bomen en struiken als op de grond. De soort komt voornamelijk voor in structuurrijke loofbossen in glooiend gebied, bij voorkeur begroeid met eiken, maar worden ook wel gevonden in naaldbossen, boomgaarden, kleinschalig agrarisch cultuurlandschap en parklandschap in dorpsranden. Grootste voorwaarde is de aanwezigheid van voldoende dekking. Het natuurlijke

verspreidingsgebied van de eikelmuis in Nederland beperkt zich tot Zuid-Limburg en delen van Zeeuws-Vlaanderen (www.verspreidingsatlas.nl).

Gezien de afstand tot het natuurlijke verspreidingsgebied van de eikelmuis betreft het hier zeer waarschijnlijk een waarneming van een ontsnapt exemplaar. Binnen het plangebied ontbreekt het aan voldoende dekking. Structuurrijke bossen en hagen zijn niet aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van de eikelmuis in het plangebied uit te sluiten.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, van open plekken in bossen en houtwallen tot duinen, akkers en vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De soort is dan ook aanwezig in heel het vasteland van Nederland en op Texel. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol, en verplaatst zich over het algemeen langs lijnvormige elementen die dekking bieden zoals heggen, muurtjes en langs oevers. Ook maakt de soort hierbij geregeld gebruik van holen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter (www.zoogdiervereniging.nl).

Binnen het plangebied zijn geen mollen- of konijnenholten waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen sporen van de hermelijn aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de hermelijn kan wegens het ontbreken van voldoende dekking in het plangebied worden uitgesloten. Het is echter niet uitgesloten dat de hermelijn voorkomt in het plangebied. Langs de oost- en westgrens van het plangebied zijn houtwallen aanwezig die voldoende dekking kunnen bieden. Hierdoor is het mogelijk dat het plangebied fungeert als foerageergebied voor de hermelijn.

Steenmarter

De steenmarter is een soort die voorkomt in en nabij grote steden, dorpen en boerenerven, en lijkt zich aan de menselijke bebouwing te hebben aangepast. Van steenmarters is bekend dat ze rust- en verblijfplaatsen creëren in kruipruimtes en loze ruimtes tussen plafonds, muren en zolders in huizen en andere gebouwen (www.zoogdiervereniging.nl). Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter in het plangebied wordt uitgesloten.

Wezel

De wezel leeft bij voorkeur in open, droog natuur- en cultuurlandschap. De soort wordt aangetroffen in veel verschillende biotopen zoals bossen, duinen, wei- en akkerlanden. De wezel komt over het algemeen in droger gebied voor dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. De soort heeft een voorkeur voor dekking in de vorm van bijvoorbeeld bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed worden met veren of haren van prooidieren (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de wezel aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de wezel kan wegens het ontbreken van voldoende dekking in het plangebied worden uitgesloten. Het is echter niet uitgesloten dat de wezel voorkomt in het plangebied. Langs de oost- en westgrens van het plangebied zijn houtwallen aanwezig die voldoende dekking kunnen bieden. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de wezel in de directe nabijheid van het plangebied is daardoor niet uitgesloten. Hierdoor is het mogelijk dat het plangebied fungeert als foerageergebied voor de wezel.

Wolf

Wolven leven in heel verschillende leefgebieden, van toendra en steppen tot aan bos- en cultuurlandschap. Bij voorkeur leeft de wolf in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën. De wolf heeft een grote behoefte aan drinkwater (omdat hij dagelijks lange afstanden loopt) en komt dus weinig voor in droge landschappen (www.zoogdiervereniging.nl).

Binnen het plangebied zijn geen sporen aangetroffen van de wolf. Door het ontbreken van dekking is de aanwezigheid van de wolf niet te verwachten. Bovendien is de verspreiding van de wolf binnen Nederland vrij goed bekend. Afgezien van enkele zwerfende individuen bevinden alle wolven zich op de Veluwe. Hierdoor is de aanwezigheid van de wolf in het plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Er zijn geen beschermde zoogdiersoorten in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is uitgesloten. Mogelijk fungeert het plangebied wel als foerageergebied voor bunzing, das, egel, hermelijn en wezel. In de directe omgeving is echter voldoende foerageergebied van gelijkwaardige of hogere kwaliteit aanwezig. Het bebouwen leidt daardoor niet tot vernietiging van essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren zijn daarmee uit te sluiten.

5.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997, www.verspreidingsatlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en watervleermuis (*Myotis daubentoni*). Alle vleermuissoorten vallen onder art. 3.5 van de Wet natuurbescherming en zijn daarmee strikt beschermd. Er is geen vrijstelling mogelijk.

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen. Er wordt onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen. Er zijn bijvoorbeeld kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven.

Boombewonende vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Er zijn enkele kleine solitaire struiken aanwezig. Deze zijn echter te laag en van onvoldoende omvang om te kunnen fungeren als vaste rust- en verblijfplaats van boombewonende soorten. Om deze reden is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het plangebied uit te sluiten.

Gebouwbewonende vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en achter luiken (BIJ12, 2017; Dietz *et al.*, 2011). In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied is uit te sluiten.

Vaste vliegroutes

Vleermuizen staan erom bekend dat ze vaak jarenlang gebruik maken van vaste vliegroutes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Hierbij volgen ze bestaande lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen. Het behoud van dergelijke lijnvormige elementen is cruciaal voor de instandhouding van het leefgebied van vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige groene elementen aanwezig. Direct buiten het plangebied zijn langs de oostelijke en westelijke perceelgrens wel bomensingels aanwezig. Deze bomensingels staan in verbinding met andere groenstructuren, voornamelijk wegbegeleidende bomensingels. Hiermee wordt een netwerk van lijnvormige groene elementen gevormd die onder meer de bebouwde kom van Staphorst verbindt met het natuurgebied de Zwarte Dennen. Het is daardoor niet uitgesloten dat de bomensingels grenzend aan het plangebied fungeren als vaste vliegroute.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan

gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Wanneer dergelijk foerageergebied verloren gaat, verdwijnt de voedselvoorziening van deze vleermuizen waardoor ze hun verblijfplaats mogelijk moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd onder de Wet natuurbescherming

Het plangebied vormt mogelijk marginaal foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Het is echter niet te verwachten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor een populatie vleermuizen. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig van vergelijkbare of betere kwaliteit (in de vorm van achtertuinen van nabijgelegen woningen, de watergangen in de bebouwde kom van Staphorst en het bos- en heidegebied ten oosten van Staphorst). Het is daarom uitgesloten dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormt. Nader onderzoek naar essentieel foerageergebied is niet noodzakelijk.

Effectbeoordeling

Binnen het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Negatieve effecten op verblijfplaatsen en foerageergebied zijn daardoor uitgesloten. Wel zijn er mogelijk vaste vliegroutes aanwezig langs de oostelijke en westelijke grens van het plangebied. Deze bomensingels bevinden zich buiten het plangebied waardoor er geen sprake is van directe vernietiging (kap) van de vliegroute. Wel is het mogelijk dat de potentiële vliegroute wordt aangelicht als gevolg van het plaatsen van bouwverlichting. Vleermuizen die gebruik maken van deze bomensingels kunnen daardoor worden verstoord en de potentiële vliegroute kan daardoor zijn functie verliezen. Dit is een overtreding van art. 3.5, lid 2 en 4 van de Wnb.

5.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. De bescherming geldt vooral voor de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Er wordt in de Wet natuurbescherming echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit houdt in dat hun nesten het hele jaar door beschermd zijn. In augustus 2019 heeft de provincie de lijst met jaarrond beschermde nesten herzien en aangepast aan de provinciale situatie. Deze nieuwe lijst van 48 vogelsoorten is nu dus beter toegesneden op de vogels die in Overijssel een belangrijk leefgebied hebben. Deze lijst is ook opgenomen in de Beleidsregel Natuur 2017 van de provincie Overijssel. In de lijst worden vijf subcategorieën onderscheiden:

1. Nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de steenuil (*Athene noctua*).
2. Nesten van koloniebroeders die elk jaar terugkeren om op dezelfde plaats te broeden. Deze soorten zijn zeer honkvast of zijn afhankelijk van bebouwing of specifieke biotopen. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de huismus (*Passer domesticus*).
3. Nesten van solitaire vogels die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en afhankelijk zijn van bebouwing of honkvast zijn. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de ooievaar (*Ciconia ciconia*).

4. Vogelsoorten die elk jaar gebruik maken van hetzelfde nest en zelf nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Een voorbeeld van een dergelijke soort is de buizerd (*Buteo buteo*).
5. Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voorbeelden van soorten zijn de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en boerenzwaluw (*Hirundo rustica*).

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende algemene vogelsoorten als vink (*Fringilla coelebs*), Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*) en roodborst (*Erithacus rubecula*) waargenomen. Geen van deze soorten valt onder het jaarronde beschermingsregime.

Er zijn geen gebouwen, bomen, muren of oeverzones aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor zijn nesten van soorten van categorie 1 t/m 4 uitgesloten. Gezien de aard van het plangebied (akkers en grasland) kunnen nesten van enkele categorie 5-soorten niet op voorhand worden uitgesloten. Het is niet uitgesloten dat tijdens de broedperiode nesten van bijv. veldleeuwerik (*Alauda arvensis*) of wulp (*Numenius arquata*) aanwezig zijn. Daarnaast kunnen er diverse algemene broedvogelsoorten tot broeden komen in en rondom het plangebied.

Effectbeoordeling

Algemene broedvogels

Het is niet op voorhand uit te sluiten dat algemene broedvogelsoorten tot broeden komen in en rondom het plangebied. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot beschadiging en vernietiging van nesten en het doden en verwonden van jonge vogels. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen.

Soorten met een jaarrond beschermd nest

Mogelijk komen enkele soorten van categorie 5 tot broeden in het plangebied. Hiervoor geldt dat in de directe omgeving voldoende gelijkwaardig broedbiotoop aanwezig is. Hierdoor is geen sprake van een jaarrond beschermingsregime voor eventuele nesten van bijv. veldleeuwerik of wulp. Deze soorten kunnen daardoor op gelijke wijze worden behandeld als algemene broedvogels.

5.5 Reptielen en amfibieën

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.ravon.nl en www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de knoflookpad (*Pelobates fuscus*) is waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen. Mogelijk komen er wel enkele algemene amfibiesoorten voor als gewone pad (*Bufo bufo*) en bruine kikker (*Rana temporaria*). Voor reptielen ontbreekt het aan geschikt leefgebied. Structuurrijke delen, heidegebieden, vennen en open water ontbreken.

Knoflookpad

De knoflookpad heeft een voorkeur voor agrarisch gebied, ruderaal terrein als volkstuinen en halfnatuurlijke graslanden. Voorwaarde voor vestiging in agrarisch gebied is de aanwezigheid van zandige, extensief bewerkte bodems. De soort wordt ook relatief vaak waargenomen rondom dijken, wegen en spoorlijnen. Daarnaast zijn er waarnemingen bekend uit de randen van heideterreinen en uit bos en struweel. De knoflookpad mijdt een stedelijke omgeving en hoogveengebieden. In laagveengebieden en duinen ontbreekt de soort geheel (www.verspreidingsatlas.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen van de knoflookpad waargenomen. De aanwezigheid van de knoflookpad is ook niet waarschijnlijk. Het plangebied ligt tegen de bebouwde kom van Staphorst en bevat geen extensief bewerkte, zandige bodems. Op de akkers wordt mais verbouwd, waardoor er

sprake is van intensief bewerkte bodems. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor de knoflookpad aanwezig. De aanwezigheid van de knoflookpad wordt dan ook uitgesloten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde reptielen- en amfibiesoorten voorkomen binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op deze soortgroepen op voorhand uit te sluiten.

5.6 Overige beschermde soorten

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, www.vlinderstichting.nl, www.anemoon.org, www.eis-nederland.nl en www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedissa*). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen.

Noordse winterjuffer

De Noordse winterjuffer plant zich voor in petgaten en sloten in laagveenmoerassen, meestal met lisdodde en riet. Daarnaast plant de soort zich ook wel voort in plassen met brede rietkragen of andere laagveenachtige vegetatie. Het overwinteringshabitat van de Noordse winterjuffer bestaat uit beschutte plaatsen in heidevelden, velden van pijpenstrootje (*Molinia caerulea*) en halfopen moerasbossen met ondergroei van pijpenstrootje (www.vlinderstichting.nl).

Binnen het plangebied ontbreekt het aan petgaten en watervoerende sloten met lisdodde en riet of andere laagveenachtige vegetatie. Hierdoor is de aanwezigheid van voortplantingshabitat uitgesloten. Ook ontbreekt het aan beschutte plaatsen in heidevelden of velden met pijpenstrootje, waardoor de aanwezigheid van overwinteringshabitat ook wordt uitgesloten. De aanwezigheid van de Noordse winterjuffer is daarmee uit te sluiten.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten is geen geschikt biotoop aanwezig. Overige beschermde insectensoorten zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos *et al.*, 2007). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden. Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende boomstronken in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl).

De Europese rivierkreeft komt op slechts 1 plek voor in Nederland, te weten landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het rivierengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (www.anemoon.org, www.verspreidingsatlas.nl). Beschermde vissoorten komen voor in diverse typen watergangen.

In het betreffende plangebied is geen sprake van open water, bos, soortenrijk grasland, heide of veen. Leefgebied voor deze soorten is hierdoor niet aanwezig. Overige beschermde insecten, andere ongewervelden en vissen zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Doordat er geen overige streng beschermde soorten voorkomen zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op overige beschermde soorten uit te sluiten.

5.7 Samenvatting

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden.

Tabel 5.1: Overzicht met de mogelijk aanwezige soorten en de negatieve effecten die zij ondervinden.

Soortgroep	Aanwezig	Soorten	Mogelijk effect	Wnb-artikel
Vaatplanten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Bunzing, das, egel, hermelijn, wezel	Geen	Geen
Vleermuizen	Ja	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis	Verstoring van foeragerende en trekkende dieren en verstoren/vernietigen van vaste vliegrouete	3.5, lid 2 en 4
Algemene broedvogels	Ja	Roodborst, vink, turkse tortel, witte kwikstaart	Verstoren, doden en verwonden van individuen en aantasten en vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen	3.1, lid 1, 2 en 4.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Reptielen en amfibieën	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Overige soorten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t

6 Mitigatie

In dit hoofdstuk worden mitigerende (verzachtende of schadebeperkende) maatregelen voorgesteld om negatieve effecten op beschermde soorten en eventueel een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Vleermuizen

Met de voorgenomen werkzaamheden is het niet uit te sluiten dat er sprake is van verstoring van foeragerende en op doortocht zijnde vleermuizen. Ook kunnen twee potentiële vliegroutes worden verstoord indien bomenrijen in de omgeving wordt aangelicht door te plaatsen bouwverlichting. Het verstoren van vleermuizen en potentiële vliegroutes kan worden voorkomen door:

- Het niet onnodig laten branden van verlichting op het terrein.
- Voorkomen dat de bomenrijen worden aangelicht door te plaatsen verlichting. Hierbij kan worden gedacht aan het gebruik van speciale, naar beneden gerichte armaturen die voorkomen dat het licht verstrooid wordt.

Broedvogels

Het verstoren van broedgevallen van vogels is te voorkomen door:

- buiten het broedseizoen te werken, en/of;
- te zorgen dat buiten de verstoringsafstand van de broedgevallen gewerkt wordt, en/of;
- de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen kan worden. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringsafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringsafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is.
- Indien de werkzaamheden opgestart worden in het broedseizoen moet een ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden het studiegebied controleren op de aanwezigheid van broedvogels. Daarbij geeft de ecooloog aan of eventueel aanvullende maatregelen genomen moeten worden om verstoring te voorkomen of vestiging van broedende vogels te voorkomen.

7 Gebiedsbescherming

7.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet gelegen in een gebied dat is aangewezen in het kader van Natura 2000 (zie ook onderstaande afbeelding). Wel ligt het plangebied op ca. 5.450 meter afstand van het Natura 2000-gebied Olde Maten & Veerslootslanden. Op grotere afstand liggen de Natura 2000-gebieden De Wieden en Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht.

Afbeelding 7.1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Olde Maten & Veerslootslanden (oranje). Bron: website provincie Overijssel. Bewerking; Natuurkompas, 2019.

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied wordt in deze paragraaf beschreven. In de navolgende paragrafen wordt nader ingegaan op de verstoringsfactoren en effecten op Natura 2000-gebieden.

Beschrijving

De Olde Maten & Veerslootslanden omvatten thans een van de laatst bewaard gebleven restanten van onbemeste blauwgraslanden in het Nederlandse laagveengebied. Het gebied is gelegen in het slagenlandschap van het Staphorsterveld en heeft de voor het gebied kenmerkende langgerekte kavels. In het hele gebied komen plaatselijk veenmosrietlanden en trilvenen voor. In het oostelijk deel treedt grondwater uit.

De Olde maten is een open venig veenweidegebied en ligt net ten oosten van de uiterwaarden van het Zwarte water en ten zuiden van de Wieden. Het is een graslandgebied, afgewisseld door boksloten en petgaten. De petgaten zijn smal en langgerek. De petgaten en sloten zijn verland met moerasplanten en gedeeltelijk dichtgegroeid met wilgen en elzen. In Veerslootslanden ligt een oud natuurreservaat met blauwgraslanden en een eendenkooi. Dit deelgebied is niet verveend. De eendenkooi bestaat uit vochtig elzen-essenbos en ruigte-elzenbos

De bodemkundige en hydrologische situatie zijn gunstig voor herstel waar de kwaliteit achteruit gegaan is. Het uitgebreide slotenpatroon in het gebied is een van de belangrijkste leefgebieden van de grote modderkruiper in ons land.

7.2 Storingsfactoren

Voordat een effectbepaling van de voorgenomen ingreep kan worden uitgevoerd, is het van belang om de op voorhand te verwachten storingsfactoren in beeld te brengen. De selectie van de storingsfactoren is gebaseerd op de effectenindicator van het Ministerie van LNV. De storingsfactoren zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 7.1: Overzicht van mogelijke storingsfactoren. Bron: Ministerie van LNV

Storingsfactoren	
Oppervlakteverlies en versnippering	Verandering dynamiek substraat
Verzuring en vermesting (stikstofdepositie)	Verstoring door geluid
Verzoeting	Verstoring door licht
Verzilting	Verstoring door trilling
Verontreiniging	Verstoring door optische effecten
Verdroging	Verstoring door mechanische effecten
Vernatting	Verandering in populatiedynamiek
Verandering stroomsnelheid	Bewuste verandering soortensamenstelling
Verandering overstromingsfrequentie	

Niet alle hierboven genoemde storingsfactoren zijn van toepassing bij de uitbreiding van De Slagen. Vanwege de ligging buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied zijn oppervlakteverlies en versnippering bij voorbaat uitgesloten. Mogelijk moet tijdens de uitbreiding van De Slagen bronbemaling worden toegepast. Hiermee is sprake van een ingreep die effect kan hebben op het grondwaterniveau. Gezien de relatief grote afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten door verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering van de stroomsnelheid of overstromingsfrequentie ook op voorhand uitgesloten.

Verontreiniging is evenmin aan de orde, gezien het feit dat er geen stoffen worden geloosd. Verandering in de dynamiek van het substraat, en verstoring door mechanische effecten, verandering in populatiedynamiek of soortensamenstelling zijn ook niet aan de orde.

Wat resteert, zijn de verstoringsfactoren:

- Verzuring en vermesting
- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Verstoring door trilling
- Verstoring door optische effecten

Gezien de afstand, tussengelegen verstorende elementen (zoals de A28 en woningen), de reeds bestaande achtergrondverstoring van de kern van Rouveen en de beperkte omvang van de voorgenomen plannen, zijn verstorende effecten uitgesloten. Enkel verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie kan niet worden uitgesloten.

7.3 Effectbeoordeling

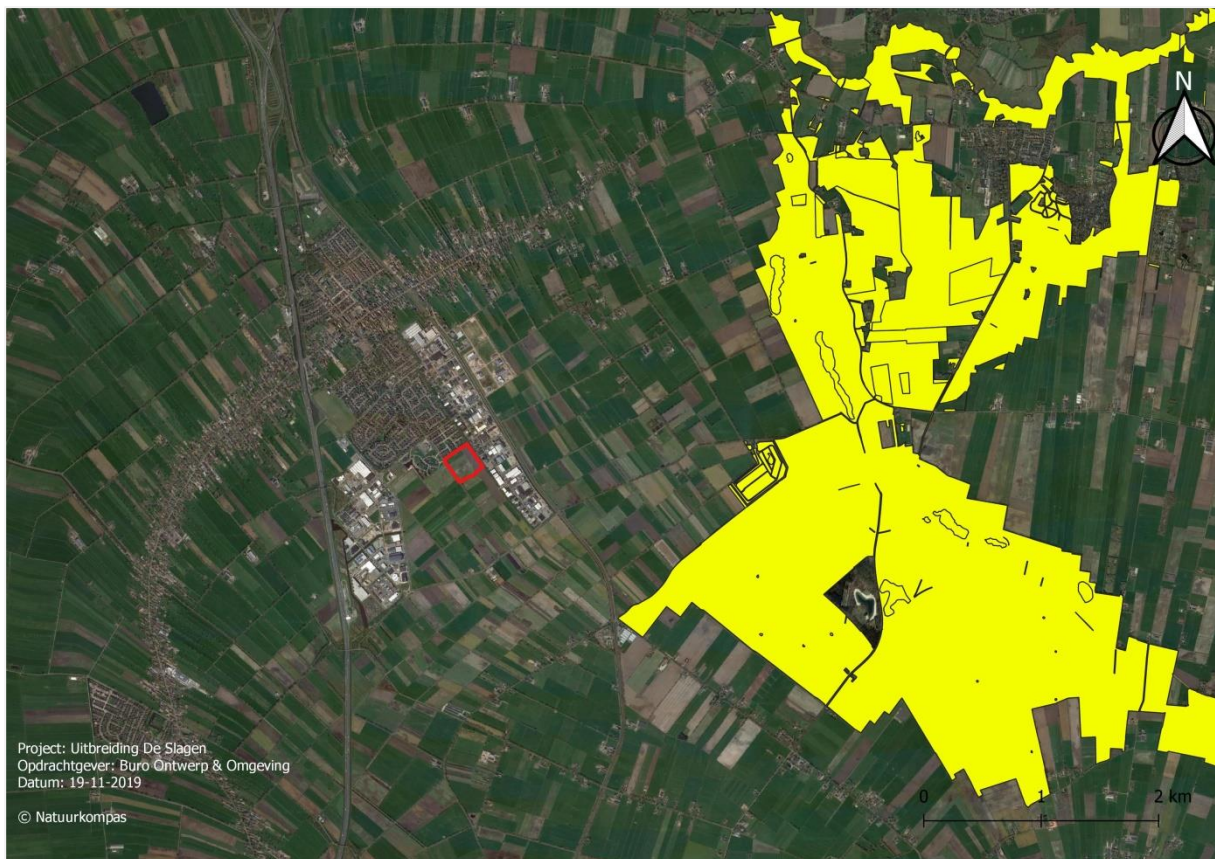
Verzuring en vermesting

Voor verzuring en vermesting geldt dat het beoordelingskader voor stikstofdepositie was vastgelegd in het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State echter alle regelgeving die op het PAS is gebaseerd onverbindend verklaard. Gevolg is dat voor alle nieuwe projecten moet worden nagegaan of deze leiden tot stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

Met de uitbreiding van De Slagen wordt gemotoriseerd materieel ingezet. Hierbij is sprake van uitstoot van NO_x . Gezien de relatief korte afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van habitatoorten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of er sprake is van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie.

7.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland ligt op 1.725 meter afstand van het plangebied. Op een dergelijke afstand zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten.

Afbeelding 7.2: Indicatieve ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (geel). Bron: website Provincie Overijssel. Bewerking: Natuurkompas, 2019.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

In het kader van de Wet natuurbescherming is nagegaan of er met de voorgenomen plannen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten worden aangetast. De voorgenomen plannen kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. Plannen die er toe leiden dat het plangebied minder geschikt is als foerageergebied voor dieren, zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij er in de onmiddellijke omgeving van het plangebied geen alternatieve geschikte foerageergebieden aanwezig zijn. Daarnaast is nagegaan of de plannen leiden tot negatieve effecten op beschermde gebieden. Hierbij is gekeken naar zowel Natura 2000-gebieden als gebieden die onderdeel vormen van het Natuurnetwerk Nederland.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied komt een aantal algemeen voorkomende soorten voor. Deze soorten vallen allemaal onder art. 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten heeft de provincie Overijssel een vrijstelling afgegeven voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vallen onder art. 3.10 (of 3.5 of 3.1) van de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is afgegeven, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing moet worden aangevraagd. In het plangebied zijn mogelijk vleermuizen en algemene broedvogelsoorten aanwezig.

Vleermuizen

Met de voorgenomen werkzaamheden is het niet uit te sluiten dat er sprake is van verstoring van foeragerende en op doortocht zijnde vleermuizen. Ook kunnen twee potentiële vliegroutes worden verstoord indien de omgeving wordt aangelicht door te plaatsen bouwverlichting. Dit is een overtreding van art. 3.5, lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Het verstoren van vleermuizen en potentiële vliegroutes kan worden voorkomen door:

- Het niet onnodig laten branden van verlichting op het terrein.
- Voorkomen dat de bomenrijen worden aangelicht door te plaatsen verlichting. Hierbij kan worden gedacht aan het gebruik van speciale, naar beneden gerichte armaturen die voorkomen dat het licht verstrooid wordt.

Algemeen voorkomende broedvogels

Bij de start van de werkzaamheden in het broedseizoen kunnen broedende vogels worden verstoord of gedood en/of nesten worden aangetast. Dit is een overtreding van art. 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden aangevraagd. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of op te starten en continu door te laten lopen, worden negatieve effecten op broedvogels voorkomen. Er is dan geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, moet een ecoloog voorafgaand aan de start het terrein nalopen op aanwezigheid van broedgevallen.

Samengevat is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming indien er mitigerende maatregelen worden getroffen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming is in dat geval niet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming

In het kader van gebiedsbescherming is gekeken of de voorgenomen ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of gebieden die onderdeel vormen van het NNN.

Natura 2000

Gezien de afstand, tussengelegen verstorende elementen (zoals de A28 en woningen), de reeds bestaande achtergrondverstoring van de kern van Rouveen en de beperkte omvang van de voorgenomen plannen, zijn verstorende effecten uitgesloten. Enkel verzuring en vermisting als gevolg van stikstofdepositie kan niet worden uitgesloten. Met de uitbreiding van De Slagen wordt gemotoriseerd materieel ingezet. Hierbij is sprake van uitstoot van NO_x. Gezien de relatief korte afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van habitatsoorten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of er sprake is van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland ligt op 1.725 meter afstand van het plangebied. Op een dergelijke afstand zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten.

8.2 Aanbevelingen

Naast de consequenties vanuit de Wet natuurbescherming is er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied. Hiertoe valt te denken aan:

- Het planten van inheemse, besdragende bomen en struiken voor vogels en vleermuizen;
- Het natuurvriendelijk inrichten van de nieuwbouwwijk door het opnemen van groene elementen en waterpartijen;
- De nieuwbouw geschikt te maken voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit kan door het toegankelijk maken van de spouwmuur of het opnemen van enkele inbouwkasten voor gebouwbewonende vleermuizen in de gevel van de nieuwbouw;
- De nieuwbouw geschikt te maken voor huismus en gierzwaluw. Dit kan door het toegankelijk maken van de pannendaken voor beide soorten.

Literatuurlijst

- Bos, F., Wasscher, M. & Reinboud, W. 2007. *Veldgids libellen*, 5^e volledig herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (RAVON) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten*.
- Dietz, C., von Helversen, O. & Nill, D. 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, uitgeverij De Fontein|Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.
- Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Websites

- Website Stichting Anemoon (www.anemoon.org).
- Website Eis-Nederland (www.eis-nederland.nl)
- Website FLORON (www.verspreidingsatlas.nl).
- Website Nederlandse Risicokaart (nederland.risicokaart.nl).
- Website Provincie Overijssel (www.Overijssel.nl).
- Website RAVON (www.ravon.nl).
- Website overheid (www.rijksoverheid.nl).
- Website vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).
- Website zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).